

rubriceringsstempel

F

ACD/ 798136

Dupl. _____

DATUM 17 SEP 1965

Distr.: 3 FA.

Afschr.: _____

Bijl. _____

Be. 21739

Betr.: Nachtelijk bezoek aan "Lieverdje".

In de nacht van 4 op 5 sept. 1965 werd

een bezoek gebracht aan "het Lieverdje" op het Spui te Amsterdam. Het was een rare vertoning. Er werd rond het beeld gesprongen en geschreeuwd. Later werden er plastic zakken om gebonden en in brand gestoken. Door de vele aanwezigen werd in koor geroepen "Weg met Claus".

Bij "het Lieverdje" werd niet door de politie opgetreden. Als zij dat bij een volgende keer e.v. wel zouden doen, dan zullen er knikkers gestrooid worden met alle gevolgen van dien. De provo's zijn verder voornemens om overal in de stad auto's van beter gesitueerden te gaan vernielen.

Nr. 2448-cb-2-65

Onderwerp:

F

ACD/	237651	3 augustus 1966
Dupl.		
provo's		
DATUM 10 AUG. '966		
Bijl.		

F

Nr. 2448-cb-2-65

Omtrent Johannes Izak van BAAREN,
bekend:

werd het volgende be-

Hij is leider van de evangelisatiegroep "Moria", thans onderge-
bracht in een Stichting "Moria".

Het contact tussen de Stichting "Moria" en de provo's bestaat al vele maanden. Het had voor het eerst plaats in de binnenstad van Amsterdam waar getracht werd het evangelie te verkondigen tijdens de "happenings" en later in Huize "Moria" waar zij door Van BAAREN werden uitgenodigd met het doel om tot een gesprek op het geestelijk vlak te komen. Zij kregen daar dan tevens enig voedsel of dronken een kop koffie. Deze ontmoetingen en ook die van Van BAAREN in de provokelder op de O.Z. Achterburgwal 119 te Amsterdam hadden mede ten doel een witte-harten-plan voor te bereiden. Dit plan haakte in op de bekende witte plannen van de provo's. Deze campagne was voorbereid met de Amsterdamse afdeling van de Stichting "Youth for Christ".

Nr. 2448-cb-2-65

Youth for Christ wil niet zijn de zoveelste kerk, maar een brug naar de kerk. Zij wil in een tijd van demoralisatie, revolutie en misdaad, de jeugd van Christus vertellen en hen tot Hem brengen en daarna leiden naar bijbelgetrouwe kerken waar zij een plaats kunnen vinden. Zij wil jonge mensen die Jezus reeds kennen, activeren tot een persoonlijk geloofsleven en tot actieve dienst in eigen kerk of geloofsgemeenschap. Zij wil deze opdracht vervullen in goede samenwerking met allen die staan op het fundament van de bijbel en het woord van God en Christus belijden als de Zoon van God.

Onder de activiteiten van de YFC vallen:

Rallies en jeugdsamenkomsten

Filmrallies op scholen en contactavonden voor bijbelstudie

Schoolclubs op middelbare scholen en vacantiekampen

Weekend-conferenties

Verder hebben zij een maandblad: "Jeugd in Aktie".

De YFC is een onderdeel van de "Youth for Christ in Europe", gevestigd in Genève. Het centrale punt is Wheaton, Ill. USA.

Activiteiten

Door de jongeren van deze stichtingen werden in de maand juli duizenden papieren witte hartjes, alsmede stroken papier, vermeldende "witte-harten-plan" en "zwarte harten moeten wit" geplakt op lichtmasten en brandmelders alsmede op huizen van vermaak in de binnenstad van Amsterdam. Op deze stroken werd een "teach-in" aangekondigd, te houden op 29 juli 1966 in de grote zaal van hotel "Krasnapolsky te Amsterdam.

Enige jeugdige personen werden terzake het plakken van deze stroken door de politie van Amsterdam aangehouden. Zij bleken allen de gereformeerde godsdienst te belijden.

In verschillende in Amsterdam verschijnende dagbladen werd aandacht aan deze bijeenkomst besteed en aan de plannen van genoemde Van BAAREN. Zie bijlagen.

Op 29 juli 1966 te 20.00 uur vond in de grote zaal van het hotel "Krasnapolsky" de door beide stichtingen georganiseerde "teach-in" plaats.

In de zaal, die ongeveer 750 zitplaatsen heeft, bevonden zich ongeveer 450 voor het merendeel jeugdige personen waaronder een 150 provo's.

Nr. 2448-cb-2-65

Als belangrijkste figuren uit deze groep waren aanwezig:

Robert STOLK,
Henri Ernst Alexander TUIJNMAN,
en

Op het podium stond een hammondorgel en een piano waarop sterk ritmische muziek ten gehore werd gebracht. In de zaal werd gecolporteerd met het blad "Provo". Aanwezig was o.a. een televisieploeg van de KRO-rubriek "Brandpunt".

De voorzitter, eerdergenoemde Van BAAREN, opende de bijeenkomst en kondigde een vriend uit België aan, genaamd: Deze , een omvangrijk en slordig geklede jongeman, zong, zichzelf begeleidend op een gitaar, met een maximum aan geluid, een groot aantal coupletten van een Amerikaans geestelijk lied, dat de provo's, die meeklachten, in vervoering bracht. Hierna trachtte Van BAAREN een groot aantal provo's, die voor het podium en in de loopgangen waren blijven staan, te bewegen op de stoelen plaats te nemen. Een klein gedeelte voldeed uiteindelijk, onder veel geschreeuw, aan zijn verzoek. Daarna zei Van BAAREN:

Wij willen een appél doen voor reparatie van onze rotte maatschappij en wij willen een positieve benadering van de problemen. Waarom zouden jullie je tijd verdoen met een zinloos leven te leiden. De Heer houdt van jullie. Komt tot Hem. Jullie zijn allemaal in het bezit van een kaartje waarop wij enige positieve gedachten geschreven hebben. uit Amersfoort zal straks het "witte-harten-plan" toelichten, maar eerst zullen wij een lied zingen. (Van BAAREN werd tijdens deze inleiding overschreeuwd door op toeters blazende en met lucht gevulde papieren zakken stukslaande provo's).

Daarna zong een gemengd koortje van de Moria-stichting, met orgel en pianobegeleiding, het lied "We shall overcome". Daar doorheen schreeuwden de provo's in spreekkoren: "Johnson moordenaar" en "Hi-ha-happening". Tijdens het zingen stonden veel provo's op hun zitplaatsen te dansen, enkele uitgedost in lange gewaden. Het geheel werd geleid door die een papieren masker met een duivelskop droeg.

Daarna lichtte het "witte-harten-plan" toe.

Hij sprak met de bijbel in zijn hand: "Voor jullie witte plannen was er al een witte-harten-plan. Dat plan is zo oud als de wereld en staat in dit boek. Het is ook voor jullie bestemd". Na deze woorden bleek al direct dat de provo's een andere uitleg van het "witte-harten-plan" wensten omdat zij een ander uitgangspunt bij hun plannen hebben, want van alle kanten klonken bij deze woorden interrupties en beledigingen aan het adres van de spreker die onder gejoel rustig verder ging de volgende positieve gedachten van het "witte-harten-plan" kort toe te lichten: onderlinge communicatie - opstand tegen verslavings-dictatuur -

Nr. 2448-cb-2-65

openbaarwording van God's Plan - confrontatie met vrede en harmonie - bewapeningswedloop en naastenliefde - het "ban de bom" in eigen leven - perspectief voor iedereen - het doel van het bestaan - reiniging van het "zwarte hart" - een "vrijmakende" revolutie - ontsnapping aan uitzichtloosheid - spectaculaire ontmoeting met Jezus.

Bij deze toelichting maakte hij veelvuldig gebruik van bijbelteksten en sprak: "Ga tot Jezus, die de weg de waarheid en het leven is. Hij is het antwoord op alle vragen. Hij is liefde en zonder Hem is er geen uitweg".

De provo's riepen tussen het gejoel door: "Wij hebben onze eigen Jezus"; "kijk naar Vietnam" en "het witte huis-plan kost 800 doden per dag".

Daar spreker geen kans zag een duidelijk verstaanbare toelichting op het plan te geven, wendde hij zich tot Van BAAREN, die wederom de microfoon greep om de jeugd tot luisteren te manen. Hoogstens twee minuten was het stil toen een vrouwelijk lid van de Moria-groep een persoonlijke getuigenis ging afleggen en verklaarde niet anti-provo te zijn. Toen zij echter het onderwerp "liefde tot Jezus" aanraakte, begon men weer te schreeuwen. Zelfs haar vriendelijke woorden: "U bent vanavond onze gasten, denk daaraan" gingen in het gejoel verloren.

Van BAAREN riep, ten einde raad, het koor maar weer op het podium. Daarna kondigde hij, te 21.00 uur, een pauze aan van een kwartier. Te 21.20 uur werd de toestand chaotisch. Pogingen van Van BAAREN om het geheel in goede banen te leiden, mislukten volkomen ondanks zijn uiterlijk krachtige houding. De provo's werden steeds onbeschaafder in hun optreden. Terwijl Van BAAREN met eindeloos geduld opnieuw begon met het verkondigen van het evangelie, sprong een provo voor het spreekgestoelte en begon hem te imiteren terwijl tientallen anderen dansten en klaptten. Toen hij weer sprak over Jezus, riepen ze: "Is Jezus ook in Vietnam?"

Wat in Vietnam gebeurt, is mensenwerk, zei hij. Het is werk van U en van mij.

Daar hij na de pauze de microfoon ter beschikking van de provo's en anderen had gesteld, vroeg

het woord. De provo's juichten.

_____ verklaarde het met Van BAAREN niet eens te zijn. "Dat de ellende in Vietnam mensenwerk is, is een smoesje", zo zei hij. "Als er op de wereld iets slechts gebeurt, dan is dat volgens alle evangelisten altijd mensenwerk!" Hier greep Van BAAREN in en vroeg het kort te maken.

_____ zei verder nog dat de bijbel voor hem een gewoon boek was, zoals alle andere boeken, maar voldeed, na enige woorden van protest, aan het verzoek. Hij was de enige spreker van de avond die niet geïnterrupteerd werd, integendeel. Vele oudere bezoekers betuigden hun instemming met het gesprokene.

Hierna volgde nog een getuigenis van de jazz-pianist van de Moria-groep die begon te vertellen dat hij zo slecht was geweest door het bij vrouwen en marihuana te zoeken, maar dat hij, nu hij de bijbel gevonden had, weer gelukkig was.

Deze moedige verklaring viel bij de provo's niet in goede aarde, gezien het enorme lawaai dat zij ontketenden.

Daarna werden weer alle coupletten van "We shall overcome" gezongen.

Nr. 244-cb-2-65

Een groep provo's, die tijdelijk de zaal had verlaten, kwam nu terug en liep door de zaal tot op het podium. Zij droegen zwarte brandende kaarsen en wierookstokjes. Verder voerden zij een houten kist met zich mee, die op het podium werd neergezet. Een provo die een houten kruis droeg, moest dit aan andere provo's, die dit kennelijk te grof vonden, afgeven. Onder oorverdovend lawaai haalde men een houten duivelskop, die Grote Klaas genoemd werd, uit de kist. Verder nam eerdergenoemde een in bloed gedoopt hart uit een schotel en zei tegen Van BAAREN: "Oom Joop, wij hebben je witte hart gezocht maar niet gevonden. Weet je wat wij gevonden hebben? Dit!" Hij nam het hart uit de kom en vervolgde: "Hier, vreet het op en blijf er in".

Van BAAREN echter liet alle beledigingen over zijn hoofd gaan en riep een meisje van de Moria-groep voor de microfoon die verzocht de kaarsen te doven in verband met brandgevaar. Hieraan werd voldaan.

Daarna sloot Van BAAREN te 22.15 uur de bijeenkomst met de woorden: "Ik dank U allen dat U hebt willen komen. Wij weten nu waar wij aan toe zijn". En tot de provo's: "U bent allen bij mij op het bekende adres welkom. Dit wil ik U nog zeggen (enorm rumoer). Dit wil ik U nog zeggen: Jezus heeft U lief".

Hierna zakte het brandscherm. De provo's, die heer en meester waren in de zaal, hadden er een "happening" van gemaakt.

„Witte Hartenplan” van start

TROUW 16/7-66

Evangelisatiegroep en provo's: veel contact

(Van een onzer verslaggevers)

AMSTERDAM — „We hebben al een hele poos contact met de provo's. Ze komen hier en wij gaan naar hun kelder. Rob en Saartje Stolk, Koojsje en Hans Tuynman, ze zijn hier vaste klanten. Vergeet niet, we hebben een open huis. De koffie staat altijd klaar en eten is er ook genoeg.”

Dit vertelde ons gisteravond de heer J. I. van Baaren („Oom Joop”) de leider van de evangelisatiegroep Moria, die zoals bekend vorige week het zogenaamde „Witte Hartenplan” introduceerde. Zijn jongeren — zo tussen de 17 en 27 jaar oud — waren net de straat op met hun folders en borden.

Zaterdagmiddag ging de heer Van Baaren met een van zijn groepsleden naar de provokelder aan de Oude Zijde Achterburgwal.

„Het was een verhelderend en zeer waardevol gesprek”, aldus de heer Van Baaren. „we hebben met de provo's veel gemeen. Nog in de tijd van Jasper Grootveld, waren de leden van de evangelisatiegroep week in week uit bij het Lieverdje te vinden. Toen het rumoerig werd, hebben we dit niet meer gedaan. In die herrie konden wij onze boodschap toch niet overbrengen.

De heer Van Baaren vertelde verder „Met betrekking tot verscheidene facetten van de moderne levensstijl hebben we grotendeels dezelfde opvattingen. Met name een groeiend materialisme zien wij beide als zeer verontwaardigend. Maar, er is een verschil. Wij weten het antwoord. Wij weten dat Jezus de weg, de waarheid en het leven is. Hij is het antwoord op alle vragen”

Gesprekken

Het contact tussen de jongelui van Moria en de provo's leidde tot vele en langdurige gesprekken. Zaterdagavond brachten daarbij provo's een tegenbezoek aan het huis aan de Olympiade, van waaruit de stichting werkt.

De slagzinnen van het witte hartenplan zijn geïnspireerd op de provocatie: „Onderlinge communicatie”, „Ban de bom in eigen leven”, „Reiniging van het zwarte hart”.

De provo's hebben zich heel positief opgesteld tegenover de grote „teach-in” die de Stichting Moria vrijdagavond in Kraanpolsky houdt. Weliswaar houden de provo's zelf in Frascati hun wekelijkse bijeenkomst, maar o.a. Rob Stolk heeft aangekondigd de teach-in van de „witte harten-planners” bij te wonen. „Wij zullen ook met de provo's blijven samenwerken, als het lukt. Dat kan constructief zijn.”

Veertien dagen

De actie „Witte hartenplan” in Amsterdam duurt veertien dagen en is een onderdeel van een zes weken in beslag nemende campagne. De eerste veertien dagen trok de groep evangeliserend met tenten door Noord-Holland, de laatste weken zal Friesland het werkterrein zijn.

„Geld speelt geen rol voor ons”, vertelde de heer Van Baaren. „de jonge mensen — onder wie verpleegsters, studenten, kantoorbedienden en arbeiders — betalen deze campagne helemaal zelf en offeren er hun vakantie voor op. De organisatie heeft de vorm van een stichting gekregen en bezit eigen tenten, busjes, filmapparatuur en heeft een eigen goed geoutilleerde drukkerij. Er worden talrijke geschriften en geschriftjes ontworpen en gedrukt door groepsleden zelf, die bij honderden worden verspreid. Gewerkt wordt ook tussen verslaafden aan verdovende middelen, homoseksuelen en op de wallepjes. Straatevangelisatie is een van de pijlers, waarop het werk steunt.

Aan de actie „Witte Hartenplan” nemen ongeveer 80 jongeren deel.

VERKLARING

F 037651

Het ministerie van predikanten van de Hervormde Gemeente te Amsterdam heeft zich in overgrote meerderheid gedrongen de volgende verklaring af te geven:

1. Alles wat vrijheid, gerechtigheid en verzoening betreft, verdient het belang van de Kerk Christus, waarvan de Kerk getuigt.

2. De Overheid heeft van Godswege de opdracht te zorgen voor recht en rechtvaardigheid, om de eerspraak van het recht. De macht, waarmee de Overheid opdraagt tot recht, moet alleen gebruikt worden om deze opdracht te vervullen.

3. Omdat de Kerk weet, hoe moeilijk het is bij de handhaving van het gezag, moet zij stellen in dienst van recht en recht, doet zij openlijk voorbede voor de Overheid.

4. Het is niet de eerste keer dat Amsterdam voorgeeft in een nieuwe kritiek op de bestaande maatschappelijke orde. Ook nu komt deze kritiek tot uitdrukking als een oproep tot de ontwikkelingen, die zich in onze huidige maatschappij voordoen. Het is niet meer de dreiging van een nucleaire oorlog, die tot het normale levenspatroon leidt te leiden. Veel in deze kritiek herkennen wij, omdat het leven die een totaal nieuwe werkelijkheid beoogt, die concreet op aarde gestalte aanneemt.

5. Wij hebben respect voor regering, justitie en niet in de laatste plaats voor de politiemann, die op straat zijn niet altijd gemakkelijke taak verricht.

Het spreekt vanzelf, dat wij iedere vorm van geweldadigheid afwijzen, ook die van de 13de en 14de juni. Toch vragen wij ons af, of deze uitharding deze afmetingen zou hebben aangenomen, indien de Overheid in de maanden, die daaraan voorafgegaan zijn, met name ten opzichte van de provo's, niet telkens naar gezag had laten schuil gaan achter haar macht. In een overmatig en ontijdig gebruik van wapenstok en honden zien wij een machtsvertoon, dat het gezag ondermijnt. De aan provo's opgelegde straffen staan in geen enkele verhouding tot voor andere vergrijpen opgelegde straffen. Door de snelle rechtspraak heeft de verdediging nauwelijks tijd zich in te werken en wordt het weinig effectief in hoger beroep te gaan. De zaak van Hans Tuynman komt in hoger beroep nu zijn bijzonder lange straf tijd bijna verstreken is. Dat hij op de rechtszitting van 17 juni j.l. als een gevaarlijke misdadiger een stok in zijn broek kreeg, is ons volstrekt onbegrijpelijk.

6. Het is een democratisch grondrecht, dat ieder, die zijn kritiek op de maatschappelijke orde kenbaar wil maken, daarvoor ruimte krijgt. Nieuwe tijden vragen nieuwe vormen. Ook de provo's dienen daarom naar onze mening ruimte te krijgen voor hun happening.

In de afgelopen weken hebben wij als ministerie getracht te bemiddelen tussen de provo's en het stadsbestuur. Tot onze spijt bleek de burgemeester voorlopig geen tijd te hebben ons te ontvangen. Daarom maken wij thans onze zienswijze publiek.

7. Tenslotte: met het oog op de toekomst maken wij van deze gelegenheid gebruik het stadsbestuur te vragen een ruimhartig beleid te voeren ten aanzien van te houden demonstraties.

Namens het ministerie van predikanten,

dr G. HARTDORFF, praes.
drs W. M. VAN ASPEREN, scriba

maandag, 20 juni 1966.

Op deze plaats gevoel ik mij gedrongen te verklaren, dat ik tot de minderheid uit het Ministerie behoort, welke het met deze verklaring niet eens is en waarom ik het daarmee niet eens ben.

1. Naar mijn mening is de taak der Kerk allereerst, te trachten tussen partijen en groepen te bemiddelen, te „verzoenen“. Dat is een arbeid die veel geduld en volharding vergt. Slechts wanneer de overheid in gebreke blijft — zoals b.v. tijdens de bezettingsjaren, om het recht te handhaven, heeft de Kerk opdracht tot openlijk getuigen.

Dit is echter thans geenszins het geval: regering en volksvertegenwoordiging lieden en houden zich met deze zaken bezig.

Ik zou het ten zeerste betreuen, wanneer de bemiddelende taak waarvan het stuk spreekt, door deze openlijke verklaring zou worden bemoeilijkt of onmogelijk gemaakt.

2. Zoals de verklaring terecht constateert, is in deze zondige wereld het handhaven van het recht macht en uitoefening van macht noodzakelijk.

Of het betoende machtsvertoon en de gebruikte middelen het gezag hebben ondermijnd, betwijfel ik.

In ons land staan aan de politie — anders dan in sommige andere landen — slechts beperkte middelen ter beschikking. Als oorzaken voor de onlusten zie ik een complex van factoren: onlustgevoelens, spanningen tussen vakverenigingen en ongeorganiseerden, altijd aanwezige agressiedrang, enz.

Gemaakte fouten, zowel bij leiding als uitvoerende organen en personen, dienen door regering en volksvertegenwoordiging te worden geconstateerd; dan kunnen, waar nodig andere en betere middelen worden aangewezen.

Thans en als buitenstaander te protesteren tegen de gebruikte middelen lijkt mij onjuist en een slag in de lucht.

3. Naar mijn mening is het onjuist, bezwaren te maken tegen „de snelle rechtspraak“. Onlogisch ook, omdat aangaande het hoger beroep wordt geklaagd dat de behandeling daarvan te lang heeft geduurd.

Maar mijn bezwaar is vooral, dat hier m.i. veel te lichtvaardig wordt geroepen aan ons grote goed in Nederland van de geheel onafhankelijke rechtspraak. Wanneer straffen te zwaar of te licht zijn, behoren de desbetreffende wetten veranderd te worden. Dit is de taak voor regering en parlement.

Zoals hier, de rechtspraak te willen beïnvloeden, ondermijnt m.i. het gezag en de taak van de onafhankelijke rechter.

J. M. SNETHLAGE

Contacten ^{HET PAROOL 27} Provo en evangelie

WITTE-HARTEN-PLAN STICHTING MORIA

(Van een onzer verslaggevers)

AMSTERDAM, maandag. — De evangelisatie-stichting Moria heeft intensieve contacten met de Provo-beweging gehad bij de voorbereiding van het Witte-Harten-Plan, waarmee de stichting in de komende weken de Amsterdamse jeugd hoopt te bereiken.

Op 29 juli zal de stichting in Krasnapolsky een teach-in organiseren, die zal moeten leiden tot „een verlossend antwoord voor een nieuw en zinvol bestaan.” De voorzitter van de Moria-stichting, de heer Johannes I. van Baaren, verwacht dat een grote groep provo's actief aan de teach-in zal deelnemen.

Het contact tussen de Moria-stichting en de provo's bestaat al langer dan een jaar. Leden van de stichting en van „Youth for Christ” waren vorig jaar elke zaterdag present op het Spui, waar ze het evangelie probeerden te verkondigen terwijl rond het Lieverdje geschepend werd.

Bij gebedsbijeenkomsten in het centrum van de stichting, een villa op de Olympiakade, waren regelmatig provo's aanwezig, die er gasvrij werden opgenomen. Zij duiden hun gastheren als „Jezus-kickers” aan en vinden de aangeboden con-ump-ties niet minder belangrijk dan het evangelie.

VERONTREINIGING

Volgens de heer Van Baaren, die op deze bijeenkomsten pleegt voor te gaan in gebed, zijn de doelstellingen van Provo en van zijn stichting ongeveer identiek. Beide roepen op tot persoonlijk verzet tegen de uitwassen van de maatschappij. „Wij zien alleen meer heil in de strijd tegen de verontreiniging van het hart dan tegen de luchtverontreiniging”, aldus de heer Van Baaren.

De Witte-Harten-campagne wordt gevoerd met slagzinnen, die voor een deel door Provo geïnspireerd zijn, onder meer: „Onderlinge communicatie”, „Ban-de-bom in eigen leven”, „Reiniging van het zwarte hart”, „Opsand tegen de verslavingsdictatuur” en „Vrijmakende revolutie”.

Zaterdagmiddag heeft de heer Van Baaren een bezoek gebracht aan het kelder-hoofdkwartier van de provo's op de Oude Zijds-Achterburgwal, om de provo's tot medewerking aan het Witte-Harten-plan op te roepen. Zondagavond brachten dertig provo's een tegenbezoek aan Huize Moria.

F

P37651

„Tegen” provo's gericht wit plan

(Van een onzer redacteuren)

AMSTERDAM — Van „concurrerende” zijde, om zo te zeggen, althans van een andere dan de gebruikelijke kant, is er nu in Amsterdam een „wit plan” bijgekomen, een „witte harten plan”. Zo heet de campagne, die is opgezet door de Amsterdamse afdeling van de jongeren-evangelisatiebeweging Youth for Christ en de Amsterdamse stichting „Moria”, die zich, zoals gezegd, bezig houdt met „de verkondiging van het evangelie in woord en geschrift”.

In de Amsterdamse binnenstad zijn de bij beide bewegingen betrokken jongeren begonnen met duizenden papieren witte hartjes, op lichtmasten en dergelijke gemakkelijke steekjes en ander propagandamateriaal te hangen op de bekende „witte plannen”, die van tijd tot tijd door provo's en hun aanhangers worden vernietigd. Deze campagne wordt uitmondend in een grote „teekening”, die op vrijdag 26 juli in Krassnopolsky zal worden gehouden.

Het programma voor deze gebeurtenis is niet geheel vastgelegd, omdat men zo veel mogelijk „op de maal” wil kunnen reageren, maar het zwartepunt ligt duidelijk bij de toelichting op het „witte harten plan” door de evangelist Gm. Schoonderbeek. Verder is er ruimte voor — het „teekening”

aspect — discussies met bezoekers in de maal, al zal zich daarvoor niet op het podium een praal-forum achter een tafel opstellen: en ook ruimte voor samen- en voor solozang en voor een enkel woord van getuigenis door een paar jonge mensen.

„Met deze campagne richten wij ons in het bijzonder met het evangelie van Jezus Christus tot die jongeren in Amsterdam, die ontevreden zijn en actief protesteren tegen een gestroomlijnd en berustend bestaan”, aldus de mensen van Youth for Christ en van Moria

achter deze actie. Zij willen zich heel speciaal tot de provo's richten, tot jongeren, die in een vacuum leven, dat zij zelf niet kennen. Dit laatste zal tenminste tot herkennen moeten worden en, mogelijk, tot het begin van een zinvol leven, met een gereinigd, een wit hart.

De heer Schoonderbeek is omstreeks drie-en-twintig jaar en vast medewerker van een „volle evangelie” (Pinkster-)gemeente te Amersfoort. De actieve aanhangers van het landelijk bekende Youth for Christ zijn uit verscheidene kerken afkomstig. Het team van „Moria” omvat ongeveer vijf-en-twintig jongeren tussen de zeventien en zeven-en-twintig jaar. Zij zijn overwegend van gereformeerde huize, of, wat nauwkeuriger aangegeven: omstreeks de helft van hen is gereformeerd, een kwart hervormd en de overigen vrije evangelisch, baptist enz. gemeenschappelijk hebben zij een meer dan (gewoonlijk in de kerken) gebruikelijke waardering voor de pinksterboodschap.

Het Witte Harten plan

Van een onzer
verslaggevers

AMSTERDAM, vrijdag
Naast de vele „witte
plannen“, is nu in Amster-
dam ook het „witte harten
plan“ gelanceerd. Deze ac-
tie, die wel een uitdaging
maar geen provocatie is,
wordt geleid door de chris-
telijke jongeren die even-
als de provo's ontevreden
zijn en actief willen pro-
testeren tegen een ge-
stroomd berustend be-
staan.

Aan het „witte harten
plan“ komen geen „sit-
down-reiletjes“, happenings
of politie te pas, maar al-
leen duizenden zwarte en
witte strookjes papier en
een groot aantal witte har-
ten die deze week op licht-
masten en schuttingen ge-
plakt werden.

Actie

De twee organisaties die
in deze actie samenwerken
zijn de stichting „Moria“
(ter verbreiding van het
evangelie) en „Youth for
Christ -Amsterdam“, die
handig ingehaakt hebben
op het idee van de witte
plannen die „in“ zijn in
onze stad.

„Zwarte harten moeten
wit“ is een andere slagzin,
die op muren en lichtmas-
ten de aandacht trekt. „Het
wit hebben vielen als een
symbool gezien voor een
leefte, te wensen situatie
op velelei gebied“, aldus
de organisatoren, die ook
menen dat alle witte plan-
nen uiteindelijk wel ver-
en d'houden met vernieu-
wing, bevrijding en ver-
nieuwing.

Men hoopt op deze origi-
nele wijze vooral jongeren
te bekeeren tot het chris-
telijk geloof. Hoe de actie
verder zal verlopen en wat
men zich er precies van
voorstelt is (nog) niet hele-
maal duidelijk maar zal op
29 juli tijdens een grote
teach-in nader worden toe-
gelicht in „Krasnapolsky“.

Het Nieuws van de Dag
dd 22 juli 1966

De Nieuwe Dag, dd 22 juli 1966

„Witte hartenplan“ nu ook in Amsterdam

AMSTERDAM, 22 juli — De stichting
Moria, die zich bezig houdt met „de
verkondiging van het evangelie in woord
en geschrift“, en de Youth for Christ
in Amsterdam zijn deze week in de
binnenstad van Amsterdam een
campagne begonnen, die zij het „Witte
harten plan“ noemen.

Door middel van duizenden papieren
witte hartjes, op lichtmasten geplakte
strookjes en ander propagandama-
teriaal willen deze twee organisaties
inhaken op de vele andere „witte plan-
nen“, die de afgelopen maanden zijn
afgekondigd. Tijdens een grote teach-in
in Krasnapolsky op 29 juli zal de evan-
gelist Con Schoonderbeek het „Witte har-
ten plan“ nader toelichten.

B 245/66

Ex.nr. /

Aan : KEB

Van : BV

No. : 839.717

Betr.: Tekst van voordracht over provo's

zend ik U hierbij een fotocopie van
de integrale tekst van de voordracht, op 21 augustus door prof.
B.W.Schaper gehouden voor Hilversum I.

10 november 1966

BV.

3 exemplaren:

Ex. 1:CO
2:KEB
3:BFA

BFA/BS-T

HET WOORD VAN DE WEEK

Orgaan van DE HUMANISTISCHE LUISTERKRING

19e jaargang nr. 33 21 augustus 1966

administratie
postbus 114, Utrecht
tel. 030-24641
postgiro 58

abonnementsprijs f 5,50 per jaar
buitenland f 7,— per jaar
voor België f 6,—
losse nummers f 0,50
verschijnt wekelijks

Leven is meer dan 'happenings'

't Is eigenlijk maar gelukkig, dat de aanleiding tot dit onderwerp, de Amsterdamse 'happenings' van dit voorjaar, al weer enige tijd achter ons ligt. De avonden waren er deze zomer ook niet naar, tot een veelvuldige herhaling van deze manifestaties uit te nodigen. De meeste deelnemers hadden trouwens in de vakantieperiode waarschijnlijk wel andere dingen aan hun hoofd, of aan hun hart.

De afstand tot de gebeurtenissen van maart en juni schept de mogelijkheid tot een wat objectiever benadering, die voor alle partijen ulterst moeilijk schijnt te zijn. Ook de veroorzakers van alle opschudding zelf, die waarachtig niet aan een tekort aan emotie lijden, beklagen zich over de emotionele waardering van wat zij hun 'beweging' noemen. Dit gebeurt in het boekje van één hunner, van Duco van Weerlee, die althans de verdienste heeft, het verschijnsel, dat met zoveel subjectieve gevoeligheden geladen is, min of meer te objectiveren. Misschien heeft hij daarmee zijn representatieve waarde al reeds verspeeld, maar in elk geval kan zijn uiteenzetting 'Wat de provo's willen' een beter begrip bijdragen.

Op allerlei punten verloochent deze Duco, met z'n wat weids aandoende naam, zijn bentgenoten trouwens allermint. Zo nu en dan wordt het er allemaal behoorlijk dik opgelegd. Het begripsvermogen van de oudere generaties, die in het algemeen onder de omstandig uitgelegde categorie van het 'klootjesvolk' vallen, wordt uitermate laag aangeslagen.

Men noemt zich niet meer of minder dan de 'laatste revolutionaire klasse' in Nederland, samen met de beatniks, pleiners en magiërs, wat dat dan ook mogen wezen. Men distancieert zich met enige nadruk van het Marxisme, dat als achterhaald wordt beschouwd. Overigens niet om zich een burgerlijk alibi te verschaffen, integendeel. De 'werkende klasse' wordt met enige laatdunkendheid als totaal in burgerlijkheid bevangen voorgesteld. Dat neemt niet weg, dat toen de massa, of althans een bepaalde laag

daarvan, op die juni-ochtend de provoleuzen op hun manier in praktijk ging brengen, de officiële provo's zich daarvan nog sneller en nadrukkelijker distancieerden, dan degenen, die zich vertegenwoordigers van de werkende klasse bij professie oplegen te noemen. Een der meest onthullende tv-beelden van toen was de confrontatie van een stel ras-echte achterhoede-proletariërs, uit duister Amsterdam opgedoken, met een paar communistische voormannen, die probeerden, deze compromitterende elementen te bezweren. Maar de provo's, de Duco's, de Irène van de Weterings, de Roel van Duyn, de Constant Nieuwenhuizen e tutti quanti waren toen nergens of in bed. Toch misschien 'werkschuw rijkelui's proletariaat' of, nog erger, zélf 'klootjesvolk', dat op zijn tijd zich ook verslaapt?

Er zit misschien wel wat in die merkwaardige betichting van 'revisionisme', waarmee onze Duco blijkbaar wordt opgescheept — alleen de historische Bernstein kwam een halve eeuw na het Communistisch Manifest. Duco's beleefde buigingen voor de 'democratische rechtsorde' dateren al van vóór de juni-dagen. Voor de insider in de revolutiegeschiedenis: de junidagen van 1966, wel te verstaan, en niet van 1948. Leerzaam is overigens, dat er ook toen al een kloof bleek te bestaan tussen hen, die de honger aan huis kenden en de revolutionaire intellectuelen. Trouwens, het Communistisch Manifest was stellig goedkoper dan dit Provo-kwaadrapamflet, dat ondanks Duco's afstand van alle copyright niet in z'n geheel, maar per gedrukte bladzij méér dan een dubbeltje kost. Daarvoor bevat elke bladzij dan ook heel wat dure woorden.

Maar het is niet de bedoeling, hier eigen rancunes te luchten. Daarvoor zijn deze provo's, naar hun ideeën te oordelen, toch te aardig. Aardiger en minder gek, dan ze zelf willen weten. Men kan niet ontkennen, dat zij in sommige opzichten tamelijk trefzeker de zwakke plekken in onze moderne samenleving signaleren, ook al doet het geweeeklaag over de slaperigheid in

de welvaartsstaat e.d. als een obligate stereotype aan.

Zonder die welvaartsstaat en de materiële verzorgdheid van de massajeugd waren al die provo's, beatniks etcetera ook nergens. Maar ze betogen bijvoorbeeld terecht, dat in die moderne samenleving naast de nucleaire oorlog, de hongersnood van de helft van het mensdom rassenproblemen, atmosferische en andere vergiftigingen ook de dreigende massale verveling een kernprobleem van deze tijd is. Noemde de Hongaarse natuuronderzoeker en cultuurfilosoof Dennis Gabor niet verveling één van de drie grote gevaren, van het 'trilemma', waardoor de mensheid bedreigd wordt? En diezelfde Gabor zou het met de provo's eens zijn, dat de oude linkerrijde, het traditionele socialisme en communisme inclusief, haar inspirerende kracht grotendeels heeft ingeboet en met de opheffing der armoede in het bevoorrechte deel der wereld een gefrustreerde aanhang heeft achtergelaten. Of men daartegen nu baat vindt door zijn toevlucht te nemen tot een sterk geïdealiseerd en historisch vervalst anarchisme, is een andere zaak. Het anarchisme heeft ook in het verleden sterke bekoring op bepaalde groepen idealistische jongeren uitgeoefend. Maar het is in wezen altijd in een steriel utopisme blijven steken.

Daarbij doen de praktische verlangens van deze 'a-sociale provo's', zoals zij zichzelf noemen, soms verrassend nuchter aan; van revisionisme naar reformisme is trouwens ook maar één stap. Mijnerzijds zou ik bijvoorbeeld het gemeenteprogram, waarop het geschrift van onze Daco uitloopt (ook hierin het voorbeeld van het Communistische Manifest min of meer gewetst?), vrijwel geheel kunnen onderschrijven. Al begrijp ik die witte kippen nauwelijks, evenmin als ik een duidelijke voorstelling heb, wat dat Nieuwe Babylon moet worden, al doet het een beetje denken aan het Nieuw Jeruzalem van de Wederdopers, die daarvoor ook al indertijd onder andere Amsterdam hadden uitgekozen. En al komt er in de hele gemeentepolitiek nog wel wat meer kijken dan deze provo's zelfs bevroeden.

Ongetwijfeld is het vooral de methode, hun uitdagend, brutaal, niemand en niets ontziend optreden, waardoor deze provo's de grootste weerstanden hebben opgeroepen — zoals ook de bedoeling was. Ze hebben daarmee in ons land,

in een kritieke periode, veel kwaad aangericht, menselijke misère inclusief — dat waarschijnlijk minder de bedoeling was. Toch kan ik me wel voorstellen, dat intelligente, alerte, jonge mensen, onder de druk van de enorme dreigingen waarmee hun wereld en hun toekomst zijn belast, rabiaat worden en wild tegen de bestaande orde aanschoppen, om de geesten en gewoonten op te schrikken en beweging te brengen in wat een loodzware inerte massa lijkt.

Dat zij weinig heil zien in de gekke vormen van organisatie en machtsvervorming, is vergetelijk. Ook zit er iets ontwapenends in de arge losheid, waarmee ze hun 'happenings' niet enkel als politieke demonstratie, maar als de culturele collectieve creatie van de toekomst verheerlijken. De provo-revolutie als opstand van de homo ludens, de tot speelse creativiteit geroepen mens, spreekt uiteraard meer tot de jeugdige verbeelding dan de eeuwige touwtrekkerij over lonen en prijzen, belastingen en begrotingen. Dat een op onze tijd ingestelde radicale beweging tegelijk politiek en cultureel moet zijn, hebben de provo's misschien scherper ingezien dan de bestaande politieke partijen.

De tegenstelling tot de Boerenpartij en de aanhang van politiek en geestelijk onderontwikkelde daarvan is in dit opzicht zelf diametraal. En ten slotte kunnen onze provo's het ook niet helpen, dat zij in ons landje, behalve de bijna stereotype geworden vredemarsen en Vietnamdemonstraties niet meer hebben om zich over op te winden, dan een vorstenhuwelijk en wat politie-excessen.

Toch, bij alle begrip, is er reden tot bezorgdheid. Niet zozeer vanwege de onrijpheid en de vaak glijdende vormen van deze protestbeweging, die daarin hoogstens gradueel van talloze voorgangers verschilt. Het is de hele tenor en de diepere motivering, waarin de tekorten steken. Het is hun allermeeft om een meer opwindend bestaan te doen dan de huidige samenleving hun weet te bieden. Maar in die zucht naar sensatie, ook al veronderstellen zij die in creatieve zin, zijn ze zelf slachtoffer van hun tijd. Er steekt bovendien een hang naar het vitalisme in, die aan vele perioden van decadentie eigen is. In zoverre doet het optreden van deze laatstgekomenen wel denken aan de laatste jaren van de 19e eeuw, de eighteen-nineties in Engeland, toen het 'niets is ons te dol' ook 'in' was en men vooral het leven in al zijn anoo-

**Kortelings verscheen
de brochure:**

Humanisten over echtschelding

met bijdragen van: mr. H. J. Roethof
mr. M. Rood-de Boer
mr. H. G. van Veen

Prijs 1.00

De brochure bevat de inleidingen die gehouden zijn op de juristenconferentie van de HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES in januari j.l.

Bestellingen kunnen geschieden bij het

Centraal Bureau van het Humanistisch Verbond, postbus 114, Utrecht, girorekening 30 49 60

147925

minder protserig in zijn seksuele verworvenheden en verder was de modekleur toen geel in plaats van wit. Overigens kwam de reactie al in het begin van deze eeuw en de kater in 1914.

Wat onze eigentijdse decadenten vergeten bij hun aanprijzing van de happening als een remedie tegen de verveling is de ervaring, dat wat in kleine kring van esthetiserende geestverwanten een belevenis kan zijn, op massale voet onherroepelijk een ordinaire hos- en joel-partij wordt of op z'n best een festijn in de stijl van Carel Briels.

Sensatie in passieve zin vindt de massa voldeende in de zogenaamde massasporten en verder komt men met een collectieve entertainment op massale schaal al gauw in de sfeer van 'raff durch Freude' en van Neurenberg te-
st. Waarmee niet ontkennd wil zijn, dat hier nog altijd een problematiek voor onze massasamenleving aanwezig is, die nog ternauwer-
nood is aangevast. Maar ligt de oplossing niet eerder in de zin van een geestelijke articulatie van de massa, vooral via de opvoeding, dan in haar provocatie? De massa's op straat te brengen is niet zo moeilijk, maar hen in de ban houden een heel andere zaak. Welke reactio-
ne instincten in een losgeslagen massa kun-
nen loskomen, leert de geschiedenis van het Romeinse forum of Golgotha tot Chicago in on-
ze dagen. Ook de mythe van de revolutionaire massa-actie is niet tegen de historische kritiek bestand gebleven. En de opstand van de 'homo ludens' zou al heel gemakkelijk in een werke-
lijke opstand der horden kunnen ontaarden.
Toch zit er juist in het ludieke aspect van deze beweging, met haar aanlooppjes tot een eigensoortige stijl, een originele bijdrage, die ik vanwege het abominabele uiterlijk ervan niet graag geheel zou wegwerpen. Het spel-element komt in onze cultuur onvoldoende of geper-
verteerd aan bod. De Leidse cultuurhistoricus Huizinga, onze provo-ideologen wellicht niet onbekend, had hiervoor een scherp oog. Vóór
in pessimistische visie van de Schaduwen van
orgen vinden we bij hem een zekere toleran-
tie ook voor uitdagende spelvormen. In 1933, in
zijn Dies-rede, die later tot zijn *Homo Ludens*
zou uitgroeien, gaf hij een prognose, die onze
provo's tot uitgangspunt voor hun ludieke op-
stand kan dienen: 'Zekere halfvrijwillige ver-
dering, die wij in het gebied van allerlei poli-
tische actie dagelijks kunnen waarnemen, als
ij met open ogen willen zien, vindt haar ver-
aaring en gedeeltelijke verontschuldiging in de
onontkoombare spelkwaliteit, die aan alle cul-
tuur verbonden is. Veel cultuur ontgaat
slechts door spel te zijn de kwalificatie van
hypocrisie. De gemeenschap redt zich, bergt
zich en verlost zich in het spel'.
Onze provo's, die wel allerminst hypocrieten

willen zijn, op het 24^e geschreven? Als we er
maar bij bedenken, dat 1933 ook het jaar van
een heel andere revolutie was!
En als men Huizinga's waarschuwing ter har-
te neemt, dat het ludieke, hoe onmisbaar ook,
zijn grenzen heeft en die daar vindt, waar het
diepste ligt, wat de mens bezit: erbarmen en
gerechtigheid, lijden en hoop. Lijden vooral ook,
zouden wij eraan willen toevoegen, in de zin
van mede-lijden en solidariteit met de mede-
mens. Alleen daarin bereikt de mens zijn diep-
ste en hoogste humaniteit. En daarom ook is
leven meer dan enkel 'happenings'.
B. W. SCHAPER.

Enige gebruikte literatuur:

Duco van Weerlee, 'Wat de provo's willen', Am-
sterdam, Bezige Bij 1966.

Dennis Gabor, 'Inventing the future', Londen
1963.

Holbrook Jackson, 'The Eighteen Nineties',
(Penguinbooks, 1950)

J. Huizinga, 'Over de grenzen van spel en ernst
in de cultuur'; idem: 'Homo ludens. Proeve ener
bepaling van het spelelement in de cultuur',
(beide in Verzamelde Werken, Haarlem 1950,
deel V).

ORIENTATIE

In 1966/1967 verschijnen 2 series van vijf
brochures, in het bijzonder bestemd voor
onze jongeren.

- I. Huwelijk en gezin
 1. Verkering en verloving *)
 2. Trouwen *)
 3. Gezinsvorming en opvoeding *)
 4. Het gemengde huwelijk
 5. Gezin en maatschappij
- II. De mens en zijn wereld
 1. Atoom en kosmos *)
 2. Existentie *)
 3. Evolutie
 4. Autonomie
 5. Relativiteit

De prijs per serie bedraagt f 2,50. U kunt
deze bestellen door storting of overschrij-
ving op girorekening no. 30.49.60 t.n.v. het
Humanistisch Verbond te Utrecht.

*) reeds verschenen. De overigen worden
u direct na verschijning toegezonden.

lezingen voor de radio

Zondag 28 augustus VARA 9.45 uur:
J. de Leede: „Langs de kant blijven staan?”

Zondag 4 september VARA 9.45 uur:
Matthew I. Spetter: „Vietnam; een Amerikaans nationaal trauma”.

Zondag 11 september VARA 9.45 uur:
R. de la Rie: „Gezag, wat doen wij daar eigenlijk mee?”